

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 1998, 30, 409

Laeva asjaõigusseadus

Vastu võetud 11.03.1998

I osa

ÜLDOSA

§ 1. Seaduse rakendusala

- (1) Käesolev seadus kehtib Eesti kohtu juures asuvasselaevakinnistusraamatusse kantud laevade jaehitatavate laevade (kinnistatud laev) kohta, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.
- (2) Asjaõiguste tekkimine, muutmine ja lõppemine kinnistatudlaevale toimub vastavalt käesolevaseadusele.
- (3) Merivõlgade tekkimine ja lõppemine toimub vastavalkäesolevale seadusele ja rahvusvaheliselekonventsioonile, millega Eesti on ühinenud, sõltumata sellest, kasmerivõlga tagatud nõue on suunatudkinnistatud või kinnistamata laeva vastu.

§ 2. Laev ja laeva päraldis

- (1) Laev on sihtotstarbeliselt kasutatav piisava suurusega ujuvvahend, mis onmõeldud vees või vee peallikumiseks ja seejuures inimeste või asjade kandmiseks või muuks otstarbeks ningon selleks võimeline.
- (2) Laeva päraldis määratakse asjaõigusseaduse(RT I 1993, 39, 590; 1995, 2628, 355; 57, 976; 1996,45, 848; 51, 967; 1997, 52, 833; 1998, 12, 152) päraldise sätestest lähtudes.Kahtluse korral loetakse asipäraldiseks, kui see on kantud laevainventari nimekirja.
- (3) Laeva päraldise hulka kuuluvad laeva tehniline dokumentatsioon ja muudlaeva kasutamiseksvajalikud dokumendid.

§ 3. Laeva koormamine piiratudasjaõigusega

Laeva võib koormata kasutusvaldusega ja laevahüpoteebiga.

§ 4. Laevakinnistusraamat

- (1) Laevakinnistusraamat koosneb laevade ja ehitatavate laevade registrist ningseda peetakse kinnistatudlaevade ja nendega seotud asjaõiguste kohta.
- (2) Laevakinnistusraamatut peetakse vastavalt käesolevale seadusele ninglaeva lipuõiguse jalaevaregistrite seadusele (RT I 1998, 23, 321).

§ 5. Laevakinnistusraamatu avalikkus

Laevakinnistusraamat on avalik. Keegi ei või end vabandadalaevakinnistusraamatu kannetemitteadmisega.

§ 6. Laevakinnistusraamatu õigsuseeldamine

- (1) Eeldatakse, et isikul, kelle kasuks on laevakinnistusraamatusse kantudasjaõigus või õigusasjaõigusele, on sellele õigus. Kui kinnistatud asjaõigus on kustutatud, siiseeldatakse, et seda ei ole enamolemas.
- (2) Võlausaldaja ei saa nõuet tõendades tugineda sellele, ettema nimele on laevakinnistusraamatussekantud laevahüpoteeke.

§ 7. Laevakinnistusraamatu avalik usaldatavus

(1) Isiku suhtes, kes on õigustoimingu kaudu heauskselt omandanud laeva, laevahüpoteegi, õiguslaevahüpoteeigile või kasutusvalduse laevale, loetakse laevakinnistusraamatu sisu, niivõrd kui viimane puudutab neid õigusi, õigeks.

(2) Kui õigustatud isikule on laevakinnistusraamatusse kantud õiguse käsutamise piirang, on see piirang õiguse saaja suhtes siduv, kui ta tuleneb laevakinnistusraamatust või on saajale teada.

(3) Kui õiguse saamiseks on vaja teha kanne laevakinnistusraamatusse, siis loetakse õiguse saajapiirangust teada saanuks kande tegemise taotluse esitamise ajal või, kui kokkulepe saavutatakse hiljem, kokkuleppe saavutamise ajal.

(4) Käesoleva paragrahvi lõige 1 kehtib vastavalt sellele, kasisiku kasuks, kelle suhtes on laevakinnistusraamatusse tehtud kanne, tehakse sooritus või sõlmitakse tema ja kolmanda isiku vahel tehing, missisaldab käsutuse kinnistatud õiguse üle ja ei lange käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu alla.

§ 8. Asjaõiguse kehtivus

(1) Kui asjaõiguse tekkimiseks on vaja kanna laevakinnistusraamatus, kehtib õigus asjaõiguse natingimusel, et see on laevakinnistusraamatusse kantud.

(2) Kande piirides võib asjaõiguse sisu täpsemaks piiritlemiseks viidata kinnistamise aluseks olnud dokumentidele.

II osa

OMANDI TEKKIMINE JA LÕPPEMINE LAEVALE

§ 9. Omandi tekkimine laevale

Omandi tekkimiseks laevale on vaja notariaalselt tõestatud kokkulepet omandiülemineku kohta ja kanna laevakinnistusraamatus.

§ 10. Kasu ja kahju omandi üleminekul

Kui omand laevale või laevaosale läheb üle reisi ajal, kannab kestvareisi kahju või saab kasu omandaja, kui pooled pole kokku leppinud teisiti.

§ 11. Päraldis laeva omandamisel

(1) Laeva omandamisel muutub omandaja ka päraldise omanikuks, kuisee kuulus võõrandajale. Võõrandamine ei laiene sellele laeva päraldisele, mille osas pooled on kokku leppinud teisiti.

(2) Kui laeva omandaja saab oma valdusse päraldise, mis ei kuulu võõrandajale, kohaldatakse asjaõigusseaduse § 95. Heausksuse kindlakstegemisel on määrav aeg, millal omandaja sai valduse laevale.

§ 12. Laeva omandamine laevakinnistusraamatu kandeigamisega

(1) Kui isik on kantud laevakinnistusraamatusse laeva omanikuna seaduslikualuseta, muutub ta omanikuks, kui ta on laeva endale kuuluva asjana katkematult ja heauskselt vallanud kümme aastat.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtjaarvutamisel kohaldatakse vallasasja igamise sätteid.

§ 13. Laeva omandamine igamisega

(1) Kui isik on laeva katkematult ja heauskselt vallanud kümme aastat, võib ta kohtu kaudu nõuda endakandmist laeva omanikuna laevakinnistusraamatusse.

(2) Kui laevakinnistusraamatusse on kantud omanik, siis on kandetegemine võimalik juhul, kui omanik on surnud või teadmata kadunud ning laevakinnistusraamatusse ei ole kümne aastajooksul tehtud kandeid, milleks on vaja omaniku nõusolekut.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtjaarvutamisel kohaldatakse vallasasja igamise sätteid.

(4) Pärast kande tegemise nõude esitamist määrab kohus tähtaja vastuväidete esitamiseks ning avaldab asjakohase kuulutuse Riigi Teataja Lisas ja justiitsministri määratud ajalehes. Kui ettenähtud tähtjal vastuväiteid ei esitata või kui need lükatakse tagasi, teeb kohus otsuse, mille alusel kantakse nõude esitaja omanikuna laevakinnistusraamatusse.

§ 14. Loobumine omandist laevale

(1) Isik võib loobuda omandist laevale.

(2) Loobumiseks esitab omanik kohtule notariaalselt tõestatud allkirjagaavalduse, mille alusel kantakseloobumine laevakinnistusraamatusse.

(3) Laev, mille omandist on loobunud, läheb riigi omandisse. Riik muutubomanikuks seeläbi, et takantakse omanikuna laevakinnistusraamatusse.

(4) Riik võib käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kandetegemise eeltingimuseks seada nõude, etlaevaomandist loobuja peab enda kanda võtma loobunud laeva omandist tulenenudkohustused.

III osa

LAEVA KOORMAMINE PIIRATUDASJAÕIGUSEGA

1. peatükk

LAEVAHÜPOTEEK

1. jagu. Laevahüpoteegi mõiste ja tekkimine

§ 15. Laevahüpoteegi mõiste

(1) Laeva võib laevahüpoteebiga koormata selliselt, et isikul, kellekasuks laevahüpotee on seatud(hüpoteegidaja), on õigus laevahüpoteebiga tagatud nõnderahuldamisele panditud laeva arvel.

(2) Osa laevast (laevaosa) võib koormata eraldilaevahüpoteebiga, kui see on kaasomaniku osa. Osakaasomaniku osast ei või laevahüpoteebiga koormata.

(3) Laevahüpotee ei eelda tagatavat nõuet.

§ 16. Ühishüpotee

(1) Kui nõue on tagatud laevahüpoteebiga mitmel laeval või mitmel laevaosal, siis võib nõude rahuldadaiga laeva või laeva iga osa arvel (ühishüpotee).

(2) Hüpoteegidaja võib jagada nõude summa üksikutelaevade või laeva üksikute osade vahel nii, etiga laev või iga laevaosa vastutab ainult talle ettenähtud osas. Jagamiseks on vajahüpoteegidaja notariaalselttõestatud avaldust ja kannet laevakinnistusraamatus.

(3) Kui ühishüpotee on koormatud kolmanda isiku õigusega, siis onjagamiseks vaja tema notariaalselttõestatud allkirjaga nõusolekut.

§ 17. Osahüpotee

(1) Laevahüpoteegi võib jagada osadeks.

(2) Laevahüpoteegi jagamisel osadeks on vaja teha kannelaevakinnistusraamatusse. Kanne tehaksehüpoteegidaja notariaalselt tõestatud avalduse alusel, kui seaduses ei olesätetstatud teisiti.

(3) Kui laevahüpotee on koormatud kolmanda isiku õigusega, onlaevahüpoteegi jagamiseks vaja temanotariaalselt tõestatud allkirjaga nõusolekut.

(4) Osahüpoteegid asuvad jagatud laevahüpoteegi järjekohal.

(5) Osahüpoteegid on omavahel võrdsed ja asuvad samaljärjekohal, kui seadusest või kandest ei tulene teisiti.

§ 18. Omanikuhüpotee

Laeva omanik võib laevahüpoteegi seada enda kasuks.

§ 19. Laevahüpoteegi tekkimine

(1) Laevahüpotee tekib kande tegemisega laevakinnistusraamatusse.

(2) Hüpoteegi kandmiseks laevakinnistusraamatusse on vaja omaniku jahüpoteegidaja notariaalselttõestatud kokkulepet hüpoteegi seadmise kohta.

§ 20. Laevahüpoteegi kanne

Laevahüpoteegei kanne peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) hüpoteegeipidaja;
- 2) laevahüpoteegei rahaline suurus;
- 3) laevahüpoteegei intressimäär selle olemasolu korral;
- 4) kõrvalnõuded, kui need esinevad, nende rahaline suurus;
- 5) laevahüpoteegei liik, kui on tegemist ühishüpoteegeiga.

2. jagu. **Järjekoht**

§ 21. Laevahüpoteegei järjekoht

Kui laev on koormatud mitme laevahüpoteegeiga, määrab nendejärjekoha kannete tegemise ajalinejärgnevus põhimõttel, et varem sissekantud laevahüpoteegei asubeespool.

§ 22. Järjekoha muutmine

- (1) Järjekoha võib muuta tagasiastuva ja etteastuvalaevahüpoteegei pidaja notariaalselt tõestatudkokkuleppel. Järjekoha muutmiseks tehakse sellekohane kanne laevakinnistusraamatusse.
- (2) Kui tagasiastuv laevahüpoteegei on koormatud kolmanda isikuõigusega, siis on järjekoha muutmiseksvaja ka tema notariaalselt tõestatud allkirjaga nõusolekut.
- (3) Järjekoha muutmine ei või kahjustada omaniku õigusi egaõigust, mille järjekoht on tagasiastuva jaetteastuva õiguse vahel.

3. jagu. **Laeva omaniku ja hüpoteegeipidajaõigused**

§ 23. Koormatud laeva omaniku õigused

Laevahüpoteegeiga koormatud laeva omanikul on õigus koormatud laevavabalt vallata, kasutada jakäsutada, kui ta sellega ei vähenda koormatud laeva väärtust egakahjusta hüpoteegeipidaja õigusi muul viisil, väljaarvatud juhul, kui see toimub korrapärase majandamise tulemusena.

§ 24. Hüpoteegeipidaja õigused laevaväärtuse vähenemise ärahoidmiseks

- (1) Kui koormatud laeva väärtus väheneb omaniku tegevusetagajärjel, on hüpoteegeipidajal õigus nõuda, et laeva omanik edasise kahjuliku tegevuse lõpetaks.
- (2) Hüpoteegeipidaja võib koormatud laeva väärtusevähenemise ärahoidmiseks võtta kohtuotsuse aluselvajalikke meetmeid. Hüpoteegeipidaja võib meetmeid võtta ka kohtuotsuseta, kui viivitamisega oluliselt vähenekskoormatud laeva väärtus.
- (3) Hüpoteegeipidajal on õigus nõuda käesolevaparagrahvi lõikes 2 nimetatud meetmetega seotudkulutuste hüvitamist.

§ 25. Hüpoteegeipidaja õigused laevaväärtuse vähenemisel

- (1) Kui eeldatakse koormatud laeva väärtuse vähenemistvõi kui see on juba toimunud, võibhüpoteegeipidaja laeva omanikult nõuda endise olukorra taastamist võitāiendavat tagatist.
- (2) Kui laeva omanik hüpoteegeipidaja nõudel endist olukorda eitaasta ega anna täiendavat tagatist, võibhüpoteegeipidaja nõuda laevahüpoteegeiga tagatud nõude rahuldamistulatuses, mille võrra koormatud laeva väärtuson vähenenud. Hüpoteegeipidaja peab nõude täitmiseks andmavāhemalt ühekuulise tähtaja.
- (3) Kui omanik ei ole süüdi koormatud laeva väärtusevähenemises, võib hüpoteegeipidaja nõudatāiendavat tagatist või võla osalist tasumist ulatuses, milles laeva omanikuleon vārtuse vähenemine hüvitatud.

§ 26. Päraldiste vārtusevāhendamine

Koormatud laeva päraldiste vārtuse vāhendamine võikorrapārase majandamise nõuete vastaneemaldamine laevast annab hüpoteegeipidajale samad õigused nagu laevavārtuse vähenemise korral.

§ 27. Hüpoteegeipidaja õigus takistadokolmanda isiku tegevust

Kui kolmanda isiku laeva halvendava tegevuse tagajärjel tekib ohtlaevahüpoteegeiga koormatud laevale, siis on hüpoteegeipidajal õigus nõuda kolmandalt isikult sellisetegevuse lõpetamist.

§ 28. Koormatud laeva käsutamine

- (1) Laeva omaniku loobumine õigusest laevahüpoteegiga koormatudlaeva võõrandada või täiendavaltkoormata on kehtetu.
- (2) Kui pärast laevahüpoteegi seadmist on samale laevale seatudkasutusvaldus õigustatudhüpoteegipidaja nõusolekuta, eelistatakse laevahüpoteeki hiljem seatudkasutusvaldusele. Kasutusvalduskustutatakse ulatuses, milles see kahjustab laevahüpoteegi teostamist.

4. jagu. Laevahüpoteegi ulatus

§ 29. Laevahüpoteegi ulatuspäraldisele

- (1) Laevahüpoteek laieneb laeva päraldisele, välja arvatudjuhul, kui päraldis ei ole laeva omanikuomandis.
- (2) Laevahüpoteegi alt vabaneb päraldis, mis on päraldiseleiseloumulikud omadused kaotanudkorrapärase majandustegevuse käigus enne sellearestimist sundtäitmiseks.
- (3) Asi ei lakka olemast laeva päraldis selle ajutisel lahutamisel peaasjaks olevast laevast.

§ 30. Laevahüpoteegi ulatuskindlustushüvitisele

- (1) Kui laeva omanik või keegi teine kindlustusvõtja on laevakindlustanud omaniku arvel, siis laieneblaevahüpoteek ka kindlustushüvitise nõudele.
- (2) Kindlustusandja võib kindlustushüvitise kindlustusvõtjalevälja maksta hüpoteegipidajate kirjalikulnõusolekul.
- (3) Kindlustusandja võib kindlustushüvitise kindlustusvõtjalevälja maksta ka juhul, kui kindlustusvõtjavõi kindlustusandja on hüpoteegipidajale viivitamata teatanudkindlustusjuhtumist ja teatamisest on möödunudkaks nädalat ning hüpoteegipidaja ei ole avaldanud soovi kasutada omalaevahüpoteegist tulenevaid õigusi.
- (4) Kindlustusandja ei või tugineda asjaolule, et ta ei olnud teadliklaevakinnistusraamatusse kantudlaevahüpoteegist.
- (5) Kindlustusandja vabaneb kohustustest hüpoteegipidaja ees, kuikindlustushüvitis on välja makstudkäesolevas paragrahvis sätestatud nõudeid järgides.

§ 31. Kindlustushüvitise väljamaksminehüpoteegipidajast sõltumata

- (1) Hüpoteegipidaja ei saa takistada kindlustushüvitiseväljamaksmist, kui kindlustusvõtja kohustub sedakasutama laeva taastamiseks ning tõendab laeva taastamise võimalikkust jaotstarbekust.
- (2) Kindlustusandja kohustused loetakse täidetuks, kui laev on taastatud.

§ 32. Kindlustusandja teatamiskohustus

- (1) Käesolevas paragrahvis sätestatu kehtib kindlustusandja kohtavaid juhul, kui hüpoteegipidaja onkindlustusandjale laevahüpoteegist teatanud.
- (2) Kindlustusandja peab hüpoteegipidajale viivimatult teatamakindlustusmakse tasumata jätmisest jakindlustusvõtjale määratud täiendavast kindlustusmakse tasumisetähtajast.
- (3) Kindlustuslepingu ennetähtaegne lõpetamine või mis tahesalusel muutmine ei jõustu hüpoteegipidajasuhtes enne kahe nädala möödumist sellest hüpoteegipidajateatamisest, arvestades tavalist kirjakohtaletoimetamise aega. Pooled võivad kokku leppida teisiti.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatu ei kehtikindlustussuhte lõpetamisel kindlustusmakse tasumatajätmise tõttu, kui kindlustusandja on täitnud käesoleva paragrahvilõikes 2 sätestatud teatamiskohustuse ja andnudsellega hüpoteegipidajale võimaluse tasuda kindlustusmakse kindlustusvõtjaasemel.

§ 33. Teatamise kord

- (1) Kindlustusandja ja hüpoteegipidaja vahelised teated edastataksetähtitud kirjaga või antakse üle allkirjavastu.
- (2) Kui hüpoteegipidaja asukoht või elukoht ei ole teada, loetaksekindlustusandjapoolneteatamiskohustus täidetuks tähtitud kirja saatmisega hüpoteegipidaja pooltviimati näidatud aadressil.

§ 34. Kindlustusandja täiendavkohustused

(1) Kui kindlustusandja vabaneb kindlustushüvitise maksmise kohustusest kindlustusvõtja ees viimasekäitumise tõttu, säilib sellest sõltumata kindlustushüvitise maksmise kohustus hüpoteegipidaja ees. Kindlustushüvitise maksmise kohustus hüpoteegipidaja ees säilib ka juhul, kui kindlustusandja pärast kindlustusjuhtumit loobub kindlustuslepingust.

(2) Kindlustusandja vabaneb kindlustushüvitise maksmise kohustusest täielikult, kui:

- 1) kindlustusmakse ei ole tasutud määratud tähtajal;
- 2) laev on alustanud reisi mittemerekõlblikus olukorras või adekvaatselt varustamata võimehitamata;
- 3) laev on kõrvale kaldunud kindlaksmääratud sõidupiiirkonnast.

§ 35. Laevahüpoteegi üleminekkindlustusandjale

(1) Kindlustusandjal on õigus nõuda laevahüpoteegi kandmistema nimele niivõrd, kui võrd ta rahuldahüpoteegipidaja nõude.

(2) Kindlustusandjal on õigus nõuda hüpoteegipidajalt dokumente laevahüpoteegi kandmiseks endanimele.

(3) Kindlustusandja ei tohi kasutada temale üleläänud laevahüpoteegist tulenevaid õigusi nii, et seekahjustaks hüpoteegipidaja huve, kelle nõue on osaliselt rahuldatud, võinende hüpoteegipidajate huve, kellesuhtes kindlustusandja kohustus on säilinud.

§ 36. Kindlustusmakse tasumine hüpoteegipidajapoolt

Kindlustusandja on kohustatud hüpoteegipidajalt vastu võtma tasumisele kuuluvaid kindlustusmakseid ja teisi kindlustuslepingu järgi maksmisele kuuluvaid summasid.

5. jagu. Nõuete rahuldamine laevahüpoteegist

§ 37. Nõuete ulatus

Laevahüpoteegiga (vastavalt laevahüpoteegi summaga, laevahüpoteegi intressiga, laevahüpoteegikõrvalnõuetega) on tagatud nõue, sellelt nõudelt kolme aasta jooksul enne laeva müümist sundenampakkumisel või pankroti väljakuulutamist välja maksmata intressid, samuti viivis jävõla sissenõudmise kulutused, hüpoteegipidaja poolt laeva eest tasutud kindlustuspreemia ning kindlustuslepingust tulenev muu tasutud summa ja muud kõrvalnõuded.

§ 38. Laevahüpoteegiga tagatud nõuderahuldamine

(1) Hüpoteegipidaja võib nõuda laevahüpoteegiga tagatud nõude rahuldamist ja koormatud laeva omanik võib võla tasuda pärast nõude tähtpäeva saabumist.

(2) Laevahüpoteegiga tagatud tähtajatu nõude rahuldamise korral võib hüpoteegipidaja nõuda võlatasumist ja omanik võib võla tasuda pärast seda, kui laeva omanikule või hüpoteegipidajale etteteatamisest on möödunud seaduses sätestatud tähtaeg. Ette teatada võib niilaeva omanik kui ka hüpoteegipidaja. Pooled võivad etteteatamistähtaja suhtes kokku leppida teisiti. Kokkulepe tuleb kandalaevakinnistusraamatusse.

§ 39. Omaniku õigused hüpoteegipidaja nõude rahuldamisel

(1) Omanik võib hüpoteegipidaja nõude vastu kasutada vastuväiteid, mis on võlgnikul.

(2) Omanik võib keelduda hüpoteegipidaja nõuderahuldamisest seni, kuni võlgnikul on õigus vaidlustada võlasuhte aluseks olev tehing. Samasugune õigus on omanikul ka seni, kuni hüpoteegipidajal on õigustasaarvelduse kaudu rahuldada oma nõue võlgniku vastu.

(3) Omaniku õigus vastu väita ei kao seetõttu, et võlgnik on vastuväidetest loobunud.

§ 40. Laevahüpoteegi üleminekoomanikule

(1) Kui laevahüpoteegiga tagatud nõue rahuldatakse võinõuet ei ole tekkinud, võib koormatud laeva igakordne omanik nõuda laevahüpoteegi kustutamist või kandmist endanimele.

(2) Kui laevahüpoteegiga tagatud nõue rahuldatakse osaliselt, võib koormatud laeva igakordne omanik nõuda rahuldatud nõude ulatuses laevahüpoteegi kustutamist või kandmist enda nimele. Üleläänud laevahüpoteegist tulenevaid õigusi kasutades ei tohi kahjustada esialgse hüpoteegipidaja huve.

(3) Kui omanik on rahuldanud hüpoteegipidaja nõude võlgniku asemel, läheb nõue rahuldatud ulatusestemale üle, kui omaniku ja võlgniku vahelisest õigussuhtest ei tulene teisiti.

(4) Omanik võib hüpoteegipidaja nõude rahuldamise korral nõuda hüpoteegipidajalt dokumente, mis on vajalikud laevahüpoteegi kandmiseks tema nimele.

§ 41. Eeldatav omanik

Laevahüpoteegist tuleneva õiguse teostamisel loetakse hüpoteegipidaja suhtes omanikuks see, kes on omanikuna laevakinnistusraamatusse kantud. Omanikul, kes ei ole laevakinnistusraamatusse kantud, säilib õigusesitada vastuväiteid laevahüpoteegile.

§ 42. Hüpoteegipidaja nõude rahuldamine kolmanda isiku poolt

(1) Kui hüpoteegipidaja soovib nõude rahuldamist laevast, siis on igal isikul, kellel on sundtäitmise tõttu oht kaotada õigus laevahüpoteegiga hõlmatud laevale või asjadele, õigus hüpoteegipidaja nõude rahuldada, sealhulgas deponeerimise või tasaarvelduse teel. Samasugune õigus on laevavõi päraldise valdajal, kui tal on sundtäitmise tõttu oht kaotada valdus.

(2) Nõue läheb kolmandale isikule üle ulatuses, milles kolmas isik rahuldab hüpoteegipidaja nõudevõlgniku asemel. Kolmas isik võib nõuda ka samas ulatuses laevahüpoteegi kandmist enda nimele. Kolmas isik ei tohi temale üleläänud nõudest ja laevahüpoteegist või selle osast tulenevaid õigusi kasutades kahjustada esialgse hüpoteegipidaja huve.

(3) Kolmas isik võib hüpoteegipidaja nõude rahuldamise korral nõuda hüpoteegipidajalt dokumente, mis on vajalikud laevahüpoteegi kandmiseks enda nimele.

§ 43. Nõude rahuldamine laevahüpoteegist

(1) Kui laevahüpoteegiga tagatud nõuet ei täideta, on hüpoteegipidajal õigus rahuldada nõue laevahüpoteegist.

(2) Ühislaevahüpoteegi puhul võib hüpoteegipidajarahuldada nõude igast laevast tervikuna või laevaigast osast tervikuna.

(3) Hüpoteegipidaja saab rahuldada nõude ainult sundenampakkumise teel.

(4) Kokkulepe, mille kohaselt hüpoteegipidaja omandab koormatud laevalaevahüpoteegiga tagatud nõude rahuldamiseks, on kehtetu.

§ 44. Hüpoteegipidajate nõuete rahuldamise järjekord

(1) Laevahüpoteegiga tagatud nõuded rahuldatakse vastavalt nende järjekohtadele.

(2) Järgneval järjekohal asuv laevahüpoteegiga tagatud nõue rahuldatakse pärast eelneval järjekohal asuva nõude rahuldamist.

(3) Ühel ja samal järjekohal asuvad laevahüpoteegiga tagatud nõuded rahuldatakse ühel ajal ja võrdeliselt nõuete suurusega, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

6. jagu. Laevahüpoteegi üleminek jalõppemine

§ 45. Laevahüpoteegi käsutamine

Laevahüpoteeki võib käsutada, sealhulgas pantida või võõrandada, ainult kinnistusraamatusse kantud hüpoteegipidaja.

§ 46. Laevahüpoteegi üleandmine

Hüpoteegi üleandmiseks on vaja omaniku notariaalselt tõestatud allkirjaga nõusolekut ja kannet laevakinnistusraamatus.

§ 47. Vastuväidete säilimine

Vastuväidet, mis laeva omanikul on laevahüpoteegi vastu tulenevalt tema jassenise hüpoteegipidajavahelisest õigussuhtest, võib kasutada ka uue hüpoteegipidaja vastu, sealhulgas laevakinnistusraamatu avalikuusaldatavuse põhimõttest tulenevalt.

§ 48. Laevahüpoteegi lõppemine

Laevahüpoteek lõpeb kande kustutamisega laevakinnistusraamatust.

§ 49. Laevahüpoteegei lõppeminesundtäitmisel

Laevahüpoteeke kustutatakse, kui hüpoteegepidaja nõue on sundenampakkumise teel täielikult või osaliseltrahuldatud.

§ 50. Laevahüpoteegeist loobumine

(1) Kui hüpoteegepidaja laevahüpoteegeist loobub, omandab sellelaeva omanik. Laevahüpoteegeistloobumiseks esitab hüpoteegepidaja kohtule notariaalselt tõestatud avalduse, millealusel tehakse kannelaevakinnistusraamatusse.

(2) Kui hüpoteegepidaja loobub laevahüpoteegeist osaliselt, omandabomanik laevahüpoteegei vastava osa. Omanikule üleläänud osahüpoteegeist tulenevaid õigusi kasutades ei tohi kahjustada hüpoteegepidaja huve.

(3) Kui laevahüpoteeke on koormatud kolmanda isiku õigusega, siison loobumiseks vaja temanotariaalselt tõestatud allkirjaga nõusolekut.

§ 51. Laevahüpoteegei lõppemisetagajärjed

Pärast laevahüpoteegei kustutamist astuvad sellest järgmisteljärjekohtadel asuvad laevahüpoteegeid ette, kui seadusest või laevakinnistusraamatu kandest ei tulene teisiti.

§ 52. Laevahüpoteegeist loobumisetagajärjed

Kui hüpoteegepidaja loobub laevahüpoteegeist või loovutab laevahüpoteegeist tuleneva eesõiguse mõnele teisele laevahüpoteegeile, vabaneb võlgnik kohustisest ulatuses, milles ta oleks ilma hüpoteegepidaja sellise käsutusega saanud nõuda hüvitist laevahüpoteegeist vastavalt käesoleva seaduse §-le 54.

§ 53. Kustutamisenõude tagamine

Laevakinnistusraamatusse võib teha märke, millega tagatakse laevaomaniku poolt kolmanda isiku eesvõetud kohustus kustutada laevahüpoteeke, kui omanik selle omandab.

§ 54. Laevahüpoteegei üleminekvõlgnikule

(1) Kui võlgnik rahuldab hüpoteegepidaja nõude ja tal on õigus seetõttu nõuda laeva omanikult või endiselt omanikult hüvitist, siis on tal õigus nõuda ka samas osas laevahüpoteegei kandmist enda nimele, tagamakshüvitusnõuet.

(2) Kui võlgnik võib nõuda ainult osalist hüvitamist jäsellest tulenevalt on ta omandanud osahüpoteegei, siis on temale üleläänud laevahüpoteegeil eesõigus laeva omanikule üleläänud osahüpoteegei ees.

(3) Kui võlgnik rahuldab hüpoteegepidaja nõude osaliselt ja ta on omandanud osahüpoteegei, siis on eesõigus hüpoteegepidajale jääval osahüpoteegeil.

(4) Hüpoteegepidaja nõue loetakse rahuldatuks ka vastavavõlakohustise poolte kokkulangemisel.

(5) Kui võlgnik rahuldab hüpoteegepidaja nõude, võib ta nõuda, et hüpoteegepidaja väljastaks talle vajalikud dokumendid laevahüpoteegei kandmiseks tema nimele.

§ 55. Võlgnikule sundtäitmisest teatamata jätmise tagajärjed

Kui hüpoteegepidaja on algatanud laevast nõude rahuldamise sundtäitmise menetluse võlgnikule teatamata ja kui võlgnikul on nõude rahuldamise korral õigus nõuda omanikult hüvitist, siis on võlgnikult täitemenetlusest kõrvalejäämise tõttu õigus keelduda hüpoteegepidaja nõude rahuldamisest ulatuses, milles ta on kandnud kahju teatamata jätmise tõttu.

§ 56. Omaniku õigus nõudalaevahüpoteegeist loobumist

Kui omanikul on püsiv vastuväide, mille tõttu hüpoteegepidajalei ole võimalik laevahüpoteegeiga tagatud nõuet laevast rahuldada, siis võib omanik nõuda, et hüpoteegepidajaloobuks laevahüpoteegeist.

§ 57. Omaniku hüpoteegei kustutamine hüpoteegepidaja nõudel

(1) Kui laevahüpoteegei ning koormatud laeva omanikukssaab üks ja sama isik, võib sama või tagapoolasuva järjekohaga hüpoteegei pidaja nõuda sellise laevahüpoteegei kustutamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatu ei kehtikäesoleva seaduse § 18 alusel seatud laevahüpoteegeikohta.

§ 58. Laevahüpoteegei lõpetamine omanikunõudel

(1) Koormatud laeva või laevaosa omanik võib nõudalaevahüpoteeegi lõpetamist kohtu korras, kuihüpoteegepidaja asukohta ei teata ning kui viimasest laevahüpoteeeki puudutavakande tegemisest on möödunud kümme aastat ja selle aja jooksul ei ole laeva omanik tunnustanud hüpoteegepidajanõuet viisil, mis ontsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 1994, 53, 889; 89, 1516; 1995, 2628, 355; 49, 749; 87, 1540; 1996, 40, 773; 42, 811) ette nähtud aegumise katkemise korral.

(2) Kui nõudel on kalendri järgi määratud tasumisetähtpäev, ei alga käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja kulgemine enne selletähtpäeva möödumist.

(3) Laevahüpoteeik kustutatakse laevahüpoteeegi lõpetamiskohta tehtud kohtuotsuse alusel.

§ 59. Laevahüpoteeegi lõpetamine laeva omanikunõudel hüpoteegisumma deponeerimisega

(1) Koormatud laeva omanik võib nõuda laevahüpoteegilõpetamist kohtu korras, kui hüpoteegepidajaasukohta ei teata ning kui omanikul on õigus nõude rahuldamisele ja tadeponeerib kogu hüpoteegisumma.

(2) Kui intressimäär on kantud laevakinnistusraamatusse, tulebintressid deponeerida, kuid mitte suuremasulatuses kui kolme aasta eest, arvates päevast, mil laeva omanik esitas kohtuleavalduse laevahüpoteegikustutamiseks.

(3) Laevahüpoteeegi lõpetamise kohtuotsuse jõustumise korralloetakse hüpoteegepidaja nõudedhüpoteegisumma ulatuses rahuldatuks ja laevahüpoteeik kustutatakse.

(4) Hüpoteegepidajal on õigus deponeeritud raha kätte saada 30aasta jooksul, arvates laevahüpoteegilõppenuks kuulutamise päevast. Kui hüpoteegepidaja ei ole selletähtaja jooksul raha välja võtnud, on laevaomanikul õigus see tagasi saada.

§ 60. Ühishüpoteeegi üleminekvõlgnikule

(1) Kui ühishüpoteeegiga tagatavat nõuet ei teki või kuisee rahuldatakse täielikult või osaliselt või kuihüpoteegepidaja ühishüpoteeegist loobub, on omanikel õigusnõuda laevahüpoteeegi kandmist nende nimele ühiselt. Igal omanikul eraldi on õigus nõuda laevahüpoteeegi vastava osakandmist enda nimele.

(2) Iga omanik saab nõuda laevahüpoteeegi sellist osa, mis vastabtema laeva või laevaosa väärtusele, kuiomanikevahelisest suhtest ei tulene teisiti.

(3) Kui ühishüpoteeegiga tagatav nõue rahuldatakse osaliselt, on hüpoteegepidajale jääval osahüpoteeegileesõigus laeva omaniku nimele kantud osahüpoteeegi ees.

(4) Omanikul on õigus nõuda hüpoteegepidajalt dokumentideväljastamist, mis on vajalikud laevahüpoteegikandmiseks omaniku või omanike nimele.

§ 61. Hüpoteegepidaja nõude rahuldamineühe omaniku poolt ühishüpoteeegi korral

(1) Kui üks ühishüpoteeegiga koormatud laeva või laevaosa omanik rahuldab hüpoteegepidaja nõude ningseetõttu nõue kustub, siis on sellel omanikul õigus nõuda tema laevavõi laevaosa koormava ühishüpoteeegi endanimele kandmist.

(2) Kui omanik, kes on hüpoteegepidaja nõude rahuldanud, võib nõuda teistelst omanikelt või endistelstomanikelt hüvitist, siis on tal õigus nõuda sellise omaniku laeval või laevaosal lasuva laevahüpoteeegi kandmistenda nimele hüvitusnõude ulatuses.

(3) Kui hüpoteegepidaja nõue rahuldatakse osaliselt, onhüpoteegepidajale jääval laevahüpoteegil eesõigusomanikule üleläänud osahüpoteeegi ees ja vastavalt käesolevaparagrahvi lõikele 2 üleläänud osahüpoteeegi ees.

(4) Nõude rahuldamisena omaniku poolt käsitatakse ka juhtumit, kuihüpoteegepidaja ja omanik on üks jasama isik.

(5) Kui hüpoteegepidaja nõue rahuldatakse sundenampakkumise teelüheshüpoteeegiga koormatudlaevast või laevaosast, kohaldatakse vastavalt käesoleva paragrahvilõikes 2 sätestatut.

(6) Laeva või laevaosa omanikul on õigus nõudahüpoteegepidajalt dokumentide väljastamist, mis onvajalikud laevahüpoteeegi kandmiseks omaniku nimele.

§ 62. Ühishüpoteeegi üleminekvõlgnikule

Kui laevale või laevaosale on seatud ühishüpoteek ja ilmnevad käesoleva seaduse §-s 54 sätestatud asjaolud ning võlgnik võib nõuda koormatud laeva või laevaosa omanikult või endiselt omanikult hüvitist, saab ta nõudalaevahüpoteegi kandmist enda nimele ainult sellel laeval või laevaosal. Ülejäänud laevadel ühishüpoteek kustutatakse ja nende laevade või laevaosade omanikel ei ole õigust nõuda osahüpoteegi kandmist enda nimele.

§ 63. Ühishüpoteegi üleminekupiirang

Kui hüpoteegipidaja loobub ühishüpoteegiga koormatud laevade puhul laevahüpoteegist ainult ühe laeva võla laevaosa suhtes, ei ole selle laeva või laevaosa omanikul õigust nõudalaevahüpoteegi kandmist enda nimele.

7. jagu. Ehitavale laevale seatud laevahüpoteek

§ 64. Ehitavale laevale seatud laevahüpoteegi ulatus

(1) Laevahüpoteek laieneb ehitavale laevale igas ehitusstaadiumis.

(2) Ehitavale laevale seatud laevahüpoteek laieneb lisaks käesolevaseaduse §-s 29 nimetatud päraldistele ehituskohas leiduvatele laeva ehitamiseks mõeldud ja vastavalt tähistatud ehitusdetailidele, välja arvatud detailid, mis ei kuulu ehitatava laeva omanikule.

§ 65. Ehitavale laevale seatud laevahüpoteegi ulatuskindlustushüvitisele

Ehitavale laevale seatud laevahüpoteek laieneb kindlustushüvitisenõudele ainult juhul, kui omanik on ehitatava laeva eraldi kindlustanud.

§ 66. Ehitavale laevale seatud laevahüpoteegijärjekoh

(1) Ehitavale laevale seatud laevahüpoteek jääb pärast laeva valmimist püsima oma senisele järjekohale.

(2) Kui laev kantakse pärast laeva valmimist laevaregistrisse, kantakse sinna üle ka laevahüpoteek samale järjekohale, kus see oli ehitatavate laevade registris.

2. peatükk.

KOHTULIK LAEVAHÜPOTEK

§ 67. Kohtulik laevahüpoteek

(1) Hagi tagamiseks võib kohus seada haginõude ulatuses laevahüpoteegi, mis peab olemalaevakinnistusraamatusse kantud kohtuliku laevahüpoteegina.

(2) Kui haginõuet ei aruta laevakinnistusraamatut pidav kohus, seab laevahüpoteegi laevakinnistusraamatut pidav kohus asja arutava kohtu taotluse alusel.

(3) Kohtuliku laevahüpoteegiga on tagatud kohtuotsuse alusel rahuldatusnõue.

§ 68. Laevahüpoteegi sätetekohaldamine

Kohtulikule laevahüpoteegile kohaldatakse lisaks käesoleva seaduse §-le 67 laevahüpoteegi kohta käivaid sätteid.

3. peatükk.

KASUTUSVALDUS

§ 69. Laevale seatud kasutusvaldus

Laevale seatud kasutusvalduse suhtes rakendatakse asjaõigusseaduse kasutusvalduse sätteid.

§ 70. Kasutusvalduse järjekoh

(1) Järjekoh kasutusvalduse ja laevahüpoteegi vahel määratakse kande tegemise ajaga. Varasemal kuupäevalsissekantud õigusel on eesõigus, samal päeval sissekantud õigustel on võrdne järjekoh. Järjekoha erinevääramine tuleb kanda laevakinnistusraamatusse.

(2) Kasutusvalduse järjekoha muutmisel kohaldatakse käesolevaseaduse § 22.

§ 71. Kasutusvalduse seadmise piirang

Kasutusvalduse võib laevale seada ainult siis, kui sellele eelneb kohustus seadakasutusvaldus omaniku koguvarale või kogu pärandile või osale kogu varast või kogupärandist

IV osa

MERIVÕLG

1. peatükk

MERIVÕLA MÕISTE, TEKKIMINE JA LÕPPEMINE

§ 72. Merivõla mõiste

- (1) Merivõlg on seaduse alusel tekkiv pant laevale seadusegasätestatud nõuete tagamiseks.
- (2) Merivõlg tekib laeva kasutamisega seotud nõude tekkimisega laeva omaniku, reederi (isik, kes laeva omanimel kasutab) või kapteni vastu.
- (3) Merivõlga ei kanta laevakinnistusraamatusse.

§ 73. Merivõla seotus laevaga

Merivõlg läheb laevaga kaasa selle võõrandamisel, olenematasellest, kas omandaja teadis laevakoormatusest merivõlga, samuti läheb merivõlg laevaga kaasa laevaregistreerimise koha või lipu vahetumisel.

§ 74. Merivõlaga tagatud nõuded

- (1) Merivõlaga on tagatud järgmised nõuded:

- 1) nõuded töötasule ja teistele teenistussuhetest tekkinud summadele, mis võlgnetakse kaptenile, meeskonnale ja teistele laevapere liikmetele, kaasa arvatud nimetatud isikute eest tasutavad repatrieerimiskulud ja sotsiaalkindlustusmaksed;

- 2) inimelu kaotusest või kehavigastuste tekkimisest maal või veel tulenevad nõuded, mis on otseses seoses laeva kasutamisega;

- 3) laeva päästetasudest tulenevad nõuded;

- 4) sadamatasudest, kanalitasudest ja teistest laevateede tasudest ning lootsitasudest tulenevad nõuded;

- 5) nõuded, mis tulenevad otsesest kahjust, mille on põhjustanud laeva kasutamine, välja arvatud kahjulaeval olnud kaubale, konteineritele ja reisijate varale.

- (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 5 nimetatud kahjutekkimine ei too kaasa merivõla tekkimist, kui

- 1) kahju on tekkinud seoses nafta või teiste ohtlike võimürgiste ainete transportimisega meritsi; sellise kahju korral makstakse nõude omajatele hüvitist vastavalt rahvusvaheliste konventsioonidele või seadustele, mis näevad ette vastutuse süüst olenemata või kohustuslikukindlustuse või teised nõude tagamisevahendid;

- 2) kahju on tekkinud seoses tuumakütuse võituumajäätmega, millel on radioaktiivsed omadused või mille omadused moodustavad kombinatsiooni radioaktiivsetest ning toksilistest, plahvatusohtlikest või teistest ohtlikest omadustest.

§ 75. Merivõla lõppemine

- (1) Merivõlg käesoleva seaduse §-s 74 loetletud nõuete tagamiseks lõpeb ühe aasta möödumisel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtpäevast.

- (2) Käesolevas paragrahvis sätestatud tähtaega arvestatakse alates:

- 1) merivõlaga tagatud nõude omajate mahamunsterdamisest käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul;

- 2) merivõlaga tagatava nõude tekkimisest käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punktides 2 kuni 5 sätestatud juhtudel.

- (3) Käesolevas paragrahvis nimetatud tähtaja kulgemine ei katke.

- (4) Tähtaeg peatub üksnes ajaks, mil laeva ei ole vastavalt seadusele lubatud arestida.

§ 76. Merivõlaga tagatud nõude üleandmine

- (1) Merivõlaga tagatud nõude üleandmine toob kaasamerivõla ülemineku nõude omandajale.
- (2) Merivõlaga tagatud nõude omajal ei ole õigust väljanõuda kindlustuslepingujärgset hüvitist.

2. peatükk

NÕUETE RAHULDAMINE

§ 77. Merivõlaga tagatud nõudejärjekoht

- (1) Käesoleva seaduse §-s 74 nimetatud nõuerahuldatakse enne teisi nõudeid, sealhulgas ennelaevahüpoteebiga tagatud nõuet.
- (2) Peale käesoleva seaduse §-s 74 loetletute võibseadusega kehtestada teisi merivõlaga tagatud nõudeid. Need järjestuvad pärast laevahüpoteeiki, kuid neil on eesõiguskõigi ülejäänud nõuete ees.

§ 78. Merivõlaga tagatud nõuete rahuldamisejärjekord

- (1) Merivõlaga tagatud nõuded rahuldatakse käesolevaseaduse § 74 lõikes 1 loetletud järjekorras, väljaarvatud käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punktis 3 nimetatud nõue, millel on eesõigus kõigi merivõlaga tagatud nõuete ees, mis on tekkinud enne käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punkti 3 kohaste päästetööde teostamist.
- (2) Käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 5 loetletud samal järjekohal asuvad nõuded on omavahel võrdsed ja need rahuldatakse võrdeliselt.
- (3) Käesoleva seaduse § 74 lõike 1 punktis 3 nimetatud nõuded rahuldatakse vastupidises järjekorras, arvestades nende tekkimise aega. Sellised nõuded loetakse tekkinuks alates vastavate päästetööde lõpetamise kuupäevast.

V osa

SEADUSE RAKENDAMINE

1. peatükk

TÄITEMENETLUSE SÄTTED

§ 79. Täitemenetluse seadustikukohaldamine

- (1) Kinnistatud laevale või merelaevale, mis kohustuslikus korras kuulubkinnistamisele, pööratakse sissenõue võlgniku kinnisvarale täitemenetluse seadustikus (RT I1993, 49, 693; 1997, 43/44, 723) sissenõudepööramiseks ettenähtud sätete järgi, arvestades käesolevasseaduses kehtestatud erisusi. Laeva arestimine ja sellehoidmine toimub vallasvara arestimiseks ettenähtud sätete järgi, väljaarvatud märke tegemine laevakinnistusraamatusse vastavalt täitemenetluse seadustiku §-le 64²².
- (2) Sissenõude pööramine kinnistamata laevale toimub võlgniku vallasvarale sissenõude pööramiseks täitemenetluse seadustikus ettenähtud sätete järgi.
- (3) Sissenõude pööramisel laevale, mis peaks olemakinnistatud laevakinnistusraamatus, rakendatakse neidkinnistatud laevade kohta käivaid täitemenetluse seadustiku sätteid, mis ei eelda kannet laevakinnistusraamatus.

§ 80. Sissenõude pööramine kinnistatud laevale

- (1) Sissenõude pööramine käesoleva seaduse § 79 lõikes 1 nimetatud asjadele on võimalik ainult sundenampakkumise teel, sundvalitsemine on välistatud.
- (2) Sundenampakkumine ehitatava laeva suhtes on võimalik alates sellekinnistamisest. Avalduse võib esitada enne kinnistamist.

§ 81. Kohtualluvus

Täitemenetlus on selle kohtu pädevuses, kelle tööpiirkonnas laev asub. Samuti on pädev kohus, kes arutab võlgniku suhtes peajasja. Menetluses asub kinnistusraamatu asemele laevakinnistusraamat.

§ 82. Täitemenetluse lubatavus

Täitemenetlus laeva suhtes, sealhulgas laeva arestimine, ei ole lubatud laeva reisi ajal ning ajal, mil laevei asu sadamas.

§ 83. Täitemenetluse kehtivus

Täitemenetlus võib olla suunatud laeva valdaja vastu. Sellisel juhul kehtib täitmine ka omaniku suhtes.

§ 84. Laeva arestimise ulatus

Laeva arestimisel ei laiene arest laeva lastile ega prahirahale. Samuti ei laiene laeva arestüldavariisttekkivatele nõuetele.

§ 85. Arestimise akt

- (1) Arestimise aktis sisalduv laeva kirjeldus peab vastama laevakirjeldusele laevakinnistusraamatus.
- (2) Arestimise akti vormi kehtestab justiitsminister.
- (3) Laeva arestija võtab laevalt ära laeva dokumendid.

§ 86. Hoidja määramine

Kohus määrab laevale hoidja. Hoidja allub kohtu kontrollile ning onseotud kohtu ettekirjutustega. Hoidjajäi või laeva kasutada.

§ 87. Sundenampakkumisest teatamine

(1) Sundenampakkumisest tuleb teatada:

- 1) laevaregistrile, kus laev on registreeritud;
- 2) kõikidele teadaolevatele pandipidajatele;
- 3) teadaolevatele merivõlaga tagatud nõude omanikele;
- 4) laeva omanikule.

(2) Sundenampakkumise teates või kuulutuses sisalduv laeva kirjeldus peab vastama laeva kirjeldusele laevakinnistusraamatus.

(3) Täitemenetluse seadustiku § 64³⁴ lõike 1 punktis 8 nimetatud üleskutse peab sisaldamaselgesõnalise viitemerivõlaga tagatud õiguste.

(4) Sundenampakkumise kuulutus tuleb avaldada sobivas laevandusajalehes või -ajakirjas. Justiitsministervõib selle kohta anda määruse.

§ 88. Merivõlast teatamine

Kui merivõla omanik on kuus kuud enne sundenampakkumise kuulutuse avaldamist teatanud talle kuuluvast merivõlast kohtule, siis loetakse teade esitatuks ka täitemenetlust läbiviivale kohtule. Kohus peab asjakohased dokumendid esitama täitemenetlust läbiviivale kohtule.

§ 89. Omandi ülemineksundenampakkumisel

(1) Omandi kinnistatud laevale või kohustuslikus korras kinnistamisele kuuluvale laevale läheb üle alatessundenampakkumise akti jõustumisest. Sundenampakkumise akt loetakse jõustunuks selle allkirjastamise hetkest vastavalt täitemenetluse seadustiku § 64⁴⁰ lõikele 4.

(2) Omandi kinnistamata laevale läheb üle laeva valduse üleandmisest arvates.

§ 90. Täitemenetluse lõpetamine

Lisaks täitemenetluse seadustikus sätestatud juhtudele on lubatud laevatäitemenetlust lõpetada juhul, kui on ilmne, et laeva lammutamise ja osade kaupa müümise korral saadakse suurem summa kui sundenampakkumisel.

§ 91. Nõuete rahuldamise järjekord

Laevade puhul jagatakse sundenampakkumisest saadud raha järgmises järjekorras:

- 1) laeva sundmüügi ja laeva arestimisega seonduvad kulud, samuti kulutused, mida riik on teinud laevakõrvaldamiseks laevateedelt, et tagada ohutu laevaliiklus;
- 2) merivõlaga tagatud nõuded;

3) laevahüpoteebiga tagatud nõuded;

4) muud nõuded.

§ 92. Täituri tegevus pärast sundenampakkumist

Pärast sundenampakkumist taotleb täitur:

- 1) ostja kandmist omanikuna laevakinnistusraamatusse;
- 2) täitemenetlusega seotud märgete kustutamist;
- 3) kannete kustutamist niivõrd, kui võrd need eijää vastavalt seadusele püsima;
- 4) laevahüpoteegi kandmist laevakinnistusraamatusse, kui ostja eiole ostusummat kohe maksnud.

§ 93. Sundenampakkumise tulemus

(1) Kui laev on sundenampakkumise korras müüdud, väljastab täitur ostja nõudmisel tõendi, et laev on vabamerivõlgadest, hüpotekidest ja muudest koormatistest.

(2) Kui laev on sundenampakkumise korras müüdud, kustutatakse täituri poolt väljastatud tõendi alusel kõikkoormatise eeldusel, et sundenampakkumisest on nõuetekohaselt teavitatud kõiki õigustatud isikuid. Ei kustutata koormatise, millega ostja nõustub.

2. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 94. Asjaõigusseaduses tehtavad täiendused jamuudatused

Asjaõigusseaduses (RT I 1993, 39, 590; 1995, 2628, 355; 57, 976; 1996, 45, 848; 51, 967; 1997, 52, 833; 1998, 12, 152) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

1) seadust täiendatakse §-ga 92¹ järgmises sõnastuses:

«§ 92¹. Kinnistamata merelaev

Omandi tekkimiseks Eesti kohtu juures asuvasse laevakinnistusraamatusse kandmatamerelaevale ei olemerelaeva üleandmist vaja, kui võõrandaja ja omandaja on kokku leppinud omandi koheses üleminekus.»;

2) paragrahvi 95 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

«(5) Kui vastavalt käesoleva seaduse §-le 92¹ võõrandatud merelaev ei kuulunud võõrandajale, muutub omandaja omanikuks merelaeva üleandmise hetkest, välja arvatud juhul, kui tasellel ajal ei olnud heauskne. Kuitehingus objekt on osa laevast, siis on määrav kaasvalduse saamise aeg.»;

3) paragrahv 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 3. Seaduse kohaldatavus

Asja suhtes kehtib asja asukohamaa seadus, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.»;

4) paragrahvi 307 lõikest 1 jäetakse välja sõnad «laevaregistrisse kantud laevale».

§ 95. Tsiviilseadustiku üldosa seadusemuutmine

Tsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 1994, 53, 889; 89, 1516; 1995, 2628, 355; 49, 749; 87, 1540; 1996, 40, 773; 42, 811) tehakse järgmised muudatused ja täiendused:

1) paragrahvi 153 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

2) paragrahvi 155 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

«(3) Kinnistatud või riiklikku registrisse kantud laevaga seotud asjaõiguslikule nõudele kohaldatakse sellemaa seadust, kus laev on kinnistatud või registreeritud.».

§ 96. Kaubandusliku meresõidu koodeksi sätete kehtetuks tunnistamine

Kaubandusliku meresõidu koodeksis (RT 1991, 4648, 577; RT I 1993, 65, 923; 1995, 54, 882; 1996, 78, 1380; 1997, 77, 1315; 1998, 2, 47) tunnistatakse kehtetuks XXI peatükk «Privilegeeritud nõuded», §-d 341-346.

§ 97. Riigivaraseaduse täiendamine

Riigivaraseaduse (RT I 1995, 22, 327; 1996, 36, 738; 40, 773; 48, 942; 81, 1446; 1997, 45, 724) § 42 lõiget 1 täiendatakse sõnadega «ja laevu üldpikkusegavähemalt 9 meetrit».

§ 98. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub koos laeva lipuõiguse ja laevaregistriseadusega (RT I 1998, 23, 321).

Riigikogu esimees ToomasSAVI